

FORUM

SETMANARI BILINGÜE, SATIRIC Y DE BON HUMO

Previncias: Un trimestre . . . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año . . . 6'00
Número atrasado: . . . 0'10

AÑO I N.º 16
Sóller 21 de Abril de 1917

Correspondencia y Administración
Luna 27.—SÓLLER
No se devuelven los originales

NOBLE IDEA

Juntamente con sus hijos hace 15 días, que nos honra con su estancia la distinguida D.ª Antonia Monasterio, esposa del señor Gobernador civil de esta provincia, D. Dionisio Alonso-Martínez.

La ilustrada señora desde mucho tiempo ha mantiene la noble idea de dotar a esta isla de un sanatorio para tuberculosos y aprovechando su estancia en esta a organizando una velada en cada uno de nuestros teatros, con el fin de adquirir fondos para dicha finalidad.

Mucho deseamos que los sollerenses cooperen a acto tan humanitario, para que tal caritativa señora pueda apreciar la sensibilidad y altruismo de nuestros paisanos, como también deseamos que le sea grata, juntamente con sus hijos, su estancia entre nosotros.

LA REDACCIÓN.

IDIXOSA GUERRA!

—Jesús quina mala cara que fás avuy Esperansa.
¿Qué tens?...
—Un poc d'anoransa.
—Ja'hu veix, deus pensá amb t'hom pare?
—No.
—Idó, gen s'anemora?...
—No perque no'n tenc Maria, m'ha deixada; qui heu diria?...
—¡Que me dius! ¡En Bernat?...
—Si. Per mi a estat un frecàs.
—¿Qué me contas Esperansa!
—Ahi m'escrigué de Franse y diu que'm dona pedàs.
¡Creu Maria qu'estic malalt!
—¿Y qué te diu s'estornell?
—Que no pensi més amb'ell

MODAS FEMENINAS

Vestit de senyoreta per s'estiu. Creació xerrimosa.

que per allà en té un altre.
¡Creu que beure sal fumant!
¡Avorrida estic Maria!
—Idó jo lo que faria sercarne un altre al instant.
—Jo l'estimava amb'etcés.
—¿No diu perque t'ha deixada?...
—Perque diu que n'ha trobada un altre en mols de dobbés.
Ja te rehò mestre Serra que diu qu'el mon está ensés y que tots tocarem sas consecuències de sa guerra.
—Pero sa guerra no implica que te deixi ara en Bernat!
—Si; qu'en tanta mortedad queda alguna viuda rica tota sola per dins Franse, y com qu'ara ets espanyols son es reys y amos totsols...
—Me comprens?...
—Masse Esperansa
—En Bernat deu vé trobada

alguna viuda d'aquesta, y encara que fos laresta le se deu ve carregada.
—¡Hey ha homos que fan nosa!
—Idó voràs mallorquinas cuantas quedarán fadrinas per aquesta mala cosa.
—¡Mal punt trevessa la Terra!
—Totas sas calamidats y bregues d'anemorats: tot es causa de sa guerra!

N'URBANO

Batles dolents

Amb motiu de sa sensura qu'han imposada a sa prensa, moltes injusticis, equivocacions y torpesas han comeses. Mos n'han contada una de pinyol vermey, que la publicam, en primera com a xiste y en segona perque vejen es lectòs que no som noltros totsols que pensam qu'es batles son uns pretenciosos, qu'en lluhi sa vara sa donan tant de tò que qui los veu y no les coneix, veu amb ells un sabis de Grecia, pero si examinas suas obras sen d'u un desengan màgisculo, vejent amb ells sères inútiles per beneficià es poble.

Arribà a sas mans d'un governadó que no anomenan per vergonya, un boja suelta que se titulava *Un buen Alcalde* que deya sas veritats tant claras, qu'es Governadó usant es dret de sa sensura, privá sa circulació d'aquellas fuyetas; pero vejent que s'autó ja havia espergit un considerable número d'elles per tots es pobles de sa província, nombrá un magistrat perque se cuidás de recobi totas sas fuyetas d'*Un buen Alcalde* que trobás.

Aquell magistrat prengué tren y comensà a recorre pobles, sercant per tot *Un buen Alcalde*.

Feya quinse días qu'aquell pobre ho-

mo corria d'acá para allá, sercant es ditxos buen Alcalde, cuant escrigué a nes Governadó una carta redactada amb sos siguiens termes.

Tengo el sentimiento de comunicar a V. S. que en toda la provincia no he encontrado ni tan sólo por señal UN BUEN ALCALDE.

Si heu deya per sas fuyetas es raro no haverne trobada cap, vegent que ni havia moltas de repertidas, pero si heu deya p'ets Alcaldes creim y recreim que no'n trobá ni per senyal cap de bueno.

SOR-LEO.

IGATONAS!...

—¿Qué contan medó Catri?

—¡Hola medó Tequetec!

—¿Ahónt anau?...

—A veure en Cuxí
sí té bon anissadet
¿Si gustau?...

—Foy, y de menera
que gustaré si gastau,
s'anissadet sempre cau
a nes ventre de primera.

Ne Tequetec y Catri
fent unas bonas xerrades
entraren, passes contadas
a sa taverna Cuxí.

—Venga anissat.

—Jo també.

—Cuatre céntims?.

—Un velló,

pero d'aquell superió.

—Des milló el vos donaré;
en tenc marca des Lleó,
bona marca acreditada...

—Si es d'aquell bó ja m'agrada

—No'n trobareu de milló.

Begueuné pocas estonas,
vos avis per compasión,
perque beguent marca Lleó
voltros tornareu lleonas.

—¡Jesus! Tota m'he retjirada,

—Y vos medó Tequetec?

—Jo n'he begut un glopet

y no estic ben assesiada.

—Idó, tornem!

—Idó venguel

Y de glopet en glopet
agafaren un gatet
de senyó y bon dia ténga

Beguent sa derrera copa
de Can Cuxí sen anaren
y per sa plassa passaren
molt mes gatas qu'una sopa.

—Si nos masse preguntá
contem cosas des teu fiy
¿qu'es lo que t'envia di?

—Me diu que se vol casá.

—Amb'una d'allá o d'aquí?

EN XERRIM

—D'aquí li he de sercá done
—Tens una ocasió ben bona
si procura pensá amb mí.

—¿Amb vos? Jesús Santa Llusia.
Procura no ferme encendre

—Ja'n guesses pogut entendre
que te volía di amb sa fiá

—Es igual medó Catri
pes fiy le vuy mes condret a

—A remil y una pusseta
y tú, qu'it pensas teni?...

Es teu fiy es un xoqui

—Pero té cinc maguetsemms
que de fruitas están plens
y valen un *potosi*

—Saps que té?.. molta de ronya
per gratá

—Si allarc es brás
tu si que te graterás,
si, medó.. poque vergonya.

—¡Gatota!

—¡Virolla bruta!

—¡Rovegol!

—Bequellenot!
—M'en vaitx a sercá un garrot
per emplearho per batuta.

Y se daren tal pallissa
que totas s'esquembuxaren
y mossegades s'en daren
lo meteix que cans d'Ervissa.

UN SOCIO MUT

De Deyá

—¿No ets estat may a Deyá?

—Si; una sola vegada, y per sert qu'hem vaitx devertí molt.

—Mehem contamhó.

—Era un disapte dematí, cuant vaitx prenre sa diligensi de Deyá, per aná a veure en Miquel, un cosí meu que feya algún temps anava delicat de salut. Arribat allá, y preguntant, vaitx compereixe a can Miquel y después des saludos de rúbrica ell y jo, partirem per sas afors des poble arribant fins a sa Padrisa. Se fé hora de diná y regressarem a can Miquel ahont sa seu dona mos tenia una taula ben posada, pero sense tayadas.

—¡Vaje uns cumpliments!

—Hombre, Deyá es un poble petit, y a poble petit molta gana.

Después de diná anarem a «Can Xesc» per prendre café, y per sert qu'és es café qu'el fan milló des poble, y sa casualidad mos fé seura a sa meteixa taula que seya en Toni Ferré, que mols de días guanya tres o quatre puros, jugant a truch, a n'en Juan Fidevé.

—¿Qui es aquest?

—S'escolá de Deyá, pero molt conegut per cap de seba marina, y mentres prenian es caté s'entrega ell y tot d'una desafia en Toni Ferré a fé un truch a dos puros, y aquest accedi, posantli per

condició presisa que si gonyava li havia de tocá sas xeremias. Feren es truch y per una gran sort s'escolá cap de seba marina gonyà es dos puros, fent una regata alta de punt y tocant sas xeremias.

—¿Qué també es xeremié?

—Cá, era en sa boca que feya uaaa uaaa, paresquent aquella taverna una plassa de toros de tant de crits y riayes que feyan. Mes tard s'entrega en Parró qu'es un que fa de metje a nes Fidevés cuant juga, y li comensá a pegá tot tocs pes cap de seba fins qu'empipat sa treu un puro y diu:

—Jas, Parró, vataqui un puro qu'he gonyat a nel Kaiser de Deyá, pero no me tornis pega pes cap.

Después s'entregaren dos homos més y tent trucs li gonyaren devés una dotzena de puros, y llevó en Juanet Fidevés, empipat de tot, sortí d'aquell café deixant en calma tot es parroquians.

OZNEROL

Es jove no't desconsolís
si te veus sa vista lluïta.

tenguenet sa gana dolenta
ten entrera de v-lenta
beguent es PALOS RESOLIS.

qu'en P. Estrany aquí regenta.

De venta a tots es cafés y casas de beguda.

Dialec

agafat al vol per Dos espectados

Personatges: en Xim Ferro y na Juanita Serrellera.

Lloc d'escena: sa plassa Majó.

Juanita — Bon dia Xim, ¿com te vá?

Xim — Ni molt malament ni bé:

me fan fé de fameté
y per sa plassa agraná

Juanita — ¿Y que no estás enterat?

Xim — Si no t'esplicas no sé....

Juanita — Parl per s'Herald que té
ja tot es poble empipat.

Domés parla de consums
de regalos y pessetas

Xim — Tot això son teresetas
de sa padrina y alguns
des seus

Juanita — Quins?

Xim — Uno de tantos
es aquell qu'en s'ho xerrá,
y en tot, pareix escolá

y encara no sap fe santos

Juanita — Me pereix que sé qui dius.

Xim — Don Juan Pu...

Juanita — Calla un'estona
qu'ara ha pasat en Corona

y tots saps que van de vius,
Tornem parlá altre vegade
de s'Herald y es seus xorcs

Que tant de parlá de porcs
han ribat a fé porcada,

Xim — ¿Y El Pueblo?

Juanita — ¡Ah Ximet pitxe!
Tant *El Pueblo com Heraldo*
de porcs mos han fet tal caldo
qu'aixó ja's porcada y mitja
Un y s'altre van ben juns

Xim — Jo crec que ja son mitx morts
Juanita — Si domés publican grunys
de porsellins y de porcs.

Xim — Idó tot deu se porquim.

Juanita — Tot es porcada escrita

Xim — Bono adeu, men vaitx Juanita.

Juanita — Be fas, a reveure Xim.

Procura gordá es teu niu
qu'es meu ja té guardiá,
y si t'en tornan perlá
tot d'una ets de contestá
qu'heu lletjesque es qui v'escrivu.

De sa Pobla

Sa Pobla es un noble poble,
poble de cantà sa cobla,
pero es un poble sa Pobla
poblat tot ell de gent noble,
A sa Pobla son pobles
tots es que poblen es poble,
de pobles ni há de cò noble
y ni ha que son el revés.
Sempre hey ha bò y dolent,
sempre algún dolent tenim
pero a n'aquests EN XERRIM
les compon fent de valent.
Y fetas aquestas poesías aném al gra-
no.

Sa Sociedad «La Constancia» de sa Pobla es un desgavell; desde molt enrera, tot es confusió y entre es socios no s'entenen; si va mesclá sa política y de llevó ensa cada pertit procura pes seus; uns volian un metje y altres un altre, resultant treure es que tenian per posarhi s'altre; uns oferian local gratis y después des canvi des local aquesta gratitud les costa 20 duros; vocals que presenten sa dimisió de seu carrec; visitadós que no visitan a ningú; malalts que cobran totduña y altres se torban molt; tan de festé hey há que tendrem que durò tot ben espinsellat punt per punt, perque tendrem tela per molts de días.

A n'es números siguents continuarem donant mes detalls.

Tant si vols com si no vols
va tan molt desgavellit,
qu'es en lloc de Sociedad
un olla de caragols.

**

¿Qu'ha passat entre en Braguins y es batle?

Res sabem en net; sols sabem qu'es batle ha fet toca sa música d'en Rian a questas festas, a nes cadatal de la vila, y per lo que se despren es qu'han tret en Braguins de directó de sa música municipal y a nes seu lloc han possat en Rian, el qual ha admés es carrec en molt

d'entusiasma y voluntat y creim qu'ara podrém senti música si li donám sa protecció necesari, pues amb sos elements que ja contava, y mes s'adhisió des màsics e instrumental y afegint uns sacsofons y demés instruments d'armonia, y después de bons ensays sa Pobla podrá disfrutá de senti una bona y completa música; y ben mirat mes val una bona música que dues de dolentes.

Es CORRESPONSAL.

Projecte de monument qu'EN XERRIM proposa a D. Rafel Vich, menescal, per sa seu campanya contra sa llet amb zigo y contra es botigués que venen es comestibles dolents.

De Santañy

Segons mos conta es nostro estimat Corresponsal d'allà, tot es poble, y principalment ets interesats, l'han pegada contra ell perque el creuen s'autó, juntament amb en Jaume Escolà, de tots ets articles d'aquell poble qu'han sortit a llum demunt aquest setmanari.

Per aixo es obligació nostra defensá aquests dos amics nostros, que no sabian res de tals articles, pues s'autó, com se firmava, era vertaderament «Un santañé de passada».

Dexau per lo tant està amb sa pau merescudeta es Corresponsal *Gambeta* y s'altre, Jaumé escolà.

No les volgueu posá afrontas insultantlós sense rahó pues d'ets articles s'autó es que menos vos feis contas.

N'obstant de sobre que son injustas sas siguiens retxas perqu'atacan es dos mentionats innocents, les publicam per doná espansió a s'idea de cada cual.

Senyo directó: Li suplicam de tot ciò que doni a sa publidat sas siguiens cançons, per veure si servirán d'avís a nes

que mos posaren demun es seu tan llet-jit setmanari. Tornant suplica heu fassi per noltros qu'estan mes empipats qu'un qu'escota en Juan Pipas es dias qu'está memeu.

Voltros no mírareu prim trectantmós curs de gambals; per aixó Corespondals. vuy sortiu a n'EN XERRIM.

Tu que vas de marinés y t'agrada aná pes sol ves alerta a nes sarol si et posas en sabetés

Y tu que fas de fusté que pareix tant devertit, pots está alerta també si no'n vols essé servit. Aixiv tot dos alerta estau amb s'escrivire altre vegada, que sino s'enserolada será ben aprofitada molt mes que no vos pensau

Tu Miguel no sigues jueu y si dius que no ets s'autó tendrem sa satisfacció de demanarté perdó pero... amb un estirepèu Y si voleu sobre qui és es que vos fa aquesta guerra es aquell qu'el Pare Serra no li volgue deixá rès

Y demés sabetés de C'an Orell

XERRIMADES

¡Viva la sangre torera!

Casi per totas sas plasas de toros des Continent ja s'ha inaugurat sa temporada de corridas. Ya hey ha cinc o sis toreros ferits! Amb aquesta sanc torera y criminals espectacles coalcam sent mil anys enrera!

¿Sabeu sa sociedat «La Unión»? ¿No? ¿Sabeu sa butigueta des Senyós? Si eh? Idó sa butigueta des senyós es s'unica sociedat y casa particular qu'ha fet un papé ridicul amb'EN XERRIM.

Feya mes de tres mesos que les duyan aquest setmanari, cuant a sa nostra Redacció se presenta es Conserje de dita sociedat diguent que no les tornassen d'En XERRIM.

Sa veritat, aquesta controrde mos contrariá, no per havé perdut un suscriptó, perque sen va un padessé y vé un marqués, pero comprenguerem qu'es motiu de donarsé de baixa un centro a n'el cual son etmesos tots es periodics, era per..... ordes superiós.... pero políticas. ¿No's ve conserje?....

Pero lo que mos ensengué sa sanc,

va se quant es nostre cobradó mos digué que sa butigueta des senyós, havia fet sa poquedad de no volé pagá es tres reals de tot es trimestre qu'havian rebut EN XERRIM; posant per escusa que no'l havian demenat.

Disapte que vé contestarem a n'aquesta rica sociedat, y les dirém perque s'han dat de baixa y perqu'han feta sa poquedad de no volé paga sa suscripció.

Per avuy acabam amb'una cansó.

Mos ha demostrat de sobres en tal obrá deshonrós: qu'allá hey habitan senyós pero fan es fets de pobres.

En nom de Maria Santissimetal
Don Rafel Vich o siga es nostro menescal, inspectó de queviures, vegent qu'es lletés y amos de tendas de comestibles ja passava d'abús lo que Heyan a nes parroquians, v'alsa es cul y va di:

--Butigués molta atención
vuy cumplí sols per un pic
y sebreu !Batua el mon!
qui es el senyó Rafel Vich.

Y dit y fet, zgafa en Corona y tot dos comensaren sa tasca denunciant un lleté que despetjava mes aigo que llet; segui inspeccióntas tendas y en denunciá VINTITRES, com aquell que no diu res, perque no venian es articles a nes preu tassat per sa junta de Subsistencis.

Endevant bon menescal
seguesque lo comensat
y cuant estará arreglat
merescut tendrá gonyat
un aplauso general

Entre sas fabricantes de Cas Pastó ni'ha una que te una llenyo tant *muxell* que si le daván a nes moix le despreciaria. Dins sa fàbrica escampá qu'havia xerrat en s'ho nostre Directó y aquest li havia dit que n'havia de posá unas cuantas a n'EN XERRIM, moguent un lio més gros qu'ella meteixa:

En sebre que torna xerrá aquest tipo tan...ribell
es XERRIM le treclará
de *muxell* mes que *muxell*

La setmana passada a devant sas Casas de la Vila hey havia un grupo de personas que comentavan qu'un ase havia entrat allá dins.

Mira que ni'ha de beneis!
Moure tanta algaravia
bedocant devant sa case
perqu'havia entrat un ase....
Noltros ja n'on feim vase
perque ni veim cada dia.
Lo que son mancos de dues potas...,
Pero son ases y ben ases!

Un anunci de «l'Acción»:

¿Queréis casaros?... Hay muchas extranjeras con capitales de 100.000 a 500.000 pesetas. que desean casarse.

¡Recarape! Aixó necesitam, amb una dona que dugués un capital així no dubteríam gens a casarmos, encara que fos més fea que una nit de trons y llamps.

Ja'hu crec que mos casariam amb done de tantas *perras*!

¡Llevó si que mos riuriam!
des conflictes y sas guerras!....

A derrera hora mos han dit qu'es batle de Sóller D. Francesc Enseñat havia dimittit des carrec que té.

Y mes tart mos han contradit sa noticia.

¡Mala pata que duim es solleric!
Fatalitat mos encalça
Es bé en noltros no consona...
¡Cuan tenim notici bona
después resulta essé falsa!

Es cadafal de tocarí se música encara esta posat a sa plassa, sónse que se música l'empley.

¡Deu mos alliber de peix pudent y de batles en sas camas tortas!

Amén.

«Un qu'heu sap tot» mos conta de passada.

Es camí d'es Murtará
está tot replé d'infans,
y es par es no saben dà
llissons ni estudis bestans
a cap des seus infantons,
principal na Boñarrona,
que tal educació dona
a tots es seus boñarrons,
que les dona llargas mans
y hasta llissons ben marcadas
per doná de bufetadas
a tots es demés infans.
Vaja madó Boñarrona
procurau enmendarvos,
que si no vendrá en Corona
per educarvos a vos.

Pasetjant per sa carretera de Fornalutx, s'altre dia, vaitx pará devant es filato de dita carretera y per reposá un poc me vaitx seure devora un homo que gordava allá y venguerem a parlá sobre sa feina.

—Lo qu'es jó—me digué ell—he ten-gut més de deu oficis,

—¿Com es ara?

—He fet de taconé remondón, escolá, campené, apagadó de farols, amo de huespedes, consumé y.... etc. etc.

—Recamissa—vaitx di jo—a vós, vos cau de primera sa cansó.

A un homo mal fené
no li vé bé fé cap feina
perque no troba cap eyna
qu'en sas mans li vengue bé.

Per falta de lloc y molt a pesa nostre deixam de publicá sa Guia de Mallorca, un article des Sastrillo, que ja estave compost, dos de Biniaraix, un de Pollensa, dos de Santañy, un de Manacó, un altre en vers de n'Egroj, també compost, un des Pescado retirat, dos d'en Vocal, y cent tres xerrimades de dins Sóller.

Anuncis d' En Xerrim

Setmanari bilingüe, satíric y humorístic

Juventut eterna...

...se consigueix usant s'AIGO TRIUNFAL POGRESIVA, que garantisen que no conté nitrat de plata ni sustancis nocivas a sa salut.

No embruta sa pell ni taca sa roba.

Preu: 5 pessetes botella

¡Fora cabeis blancs! ¡Viva sa juventud! En venen a Palma: a se perfumería Inglesa, Cdana 6—Perfumería Oriental, Quint 1 y 3 —Perfumería de D. Lluc Canals, Brosa 10 y a SOLLE: Jermanas Estades, Plassa Constitució 16 y a sa Perfumería Artística, Lluna 5 y a totas sas principals perfumerías d'España.

¡¡Qui torna en sos cabeis blancs es porque vol!!!

Tothom que vé a Sóller se queda admirat de veura lo pintoresc d'aqueste ciutat, de s'es atletes maques, de lo cómodo d'es tren, d'es tranvia, en fin, de tot menos de se pescateria.

Pero lo que causa més admiració a n'es esterns que venen es de comprová lo bò y barato que fa es menjá l'amo Andreu Ramón a sa fonda Palmesana, Carré de Cexeras número 3.

Alló se diu esmero y economía.

A s'imprenta, Moderna d'en Calatayud, Carré de sa Lluna 27 hey trobareu per vendre.

Novelas per suscriura,
llibres d'aquells que fan riura
pes colbos y s'es butxaques,
carteras, també petaques,
objectes per escriura,
tarjetetas ben maques
per visita, suscripcions
a nes diaris nacionals,
extra njés, tarjetas postals
propis per felicitacions.
De tot allá trobareu
y des preu no vos queixereu.

UN NEUTRAL EN GUERRA

Mondolec còmic y en vers per

URBANO ROSELLO

Se ven a sa nostra imprenta a nes mòdic preu de 0'10 ptas; A nes nostros correspon-sal que mos fassin pedido les ferem se rebaixa de comisió.